

**POTPREDSJEDNIK VLADE
I MINISTAR OBRANE
DAMIR KRSTIČEVIĆ UOČI
KONFERENCIJE O DOMOVINSKOJ
SIGURNOSTI I UPRAVLJANJU
U KRIZAMA GOVORI O
KARAKTERISTIKAMA SUSTAVA
I PLANOVIMA ZA BUDUĆNOST**

Dobro je da građani ne vide sve elemente sustava domovinske sigurnosti - to znači da funkcionira

✓ Jan Ivanjek ✉ Sandra Simunović/Hanza Media

Građani vide ono što je direktno povezano sa smanjivanjem rizika od aktualnih, lako prepoznatljivih prijetnji, kao što su požari otvorenog prostora, poplave, smanjenje posljedica od vremenskih nepogoda ili sprečavanje ilegalnih prelazaka granice. Sustav domovinske sigurnosti je brend ove Vlade

Jutarnji list i Ministarstvo obrane u utorak organiziraju konferenciju o domovinskoj sigurnosti i upravljanju u krizama. Riječ je o značajnom događaju koji će okupiti vrhunske stručnjake iz područja sigurnosti, kako one domaće tako i one inozemne.

Iako se o sustavu domovinske sigurnosti često govori, građani uglavnom vide samo pojedine elemente kada se pojave u medijima i teško im je pratiti cjelinu. Potpredsjednik Vlade i Ministar obrane Damir Krstičević u razgovoru za Nedjeljni objašnjava o čemu je zapravo riječ.

■ Ministre, od donošenja Strategije nacionalne sigurnosti prošle su dvije godine. Što je Hrvatskoj donijela strategija, jesu li vidljivi pomaci u odnosu na 2017. godinu?

- Ova Vlada je, svjesna novih sigurnosnih izazova, nakon 15 godina donijela novu Strategiju nacionalne sigurnosti. To je bilo veliko postignuće te značajan i nužan iskorak. Donesen je i Zakon o sustavu domovinske sigurnosti, koji je zajedno sa Strategijom nacionalne sigurnosti zainteresirao široku javnost za problematiku nacionalne, odnosno domovinske sigurnosti i za svoj doprinos sigurnosti. Može se slobodno reći da je sustav domovinske sigurnosti postao brend ove Vlade. Ove godine u Hrvatskom saboru Vlada je prvi put podnijela izvješće o realizaciji strategije, odnosno strateških ciljeva definiranih u strategiji. Kao podloga za izradu tog izvješća poslužila su izvješća svih središnjih tijela državne uprave i svih drugih tijela iz sustava domovinske sigurnosti o realizaciji njihovih zadaća koje su bile ili jesu u funkciji ostvarivanja svakog pojedinog strateškog cilja. Izvješće je veoma opsežno i detaljno, a sva tijela, koja su radila svoja izvješća, pokazala su da su našla svoje mjesto u sustavu domovinske sigurnosti, odnosno svoju ulogu u doprinosu jačanju nacionalne sigurnosti. Sustavan, proaktivan i uključiv pristup odlika je sustava domovinske sigurnosti. U svojim obilascima na terenu s ljudima uvjerio sam se kako sastavnice sustava domovinske sigurnosti izvršno suraduju na terenu, to je Partnerstvo za sigurnost na djelu. Naš imperativ je pomoći građanima. Značajan iskorak napravljen je 2018. godine, kada je osnovano Operativno vatrogasno zapovjedništvo u Divuljama, gdje su zajedno angažirani vatrogasci, hitne medicinske službe, djelatnici Hrvatske gorske službe spašavanja, Hrvatske vojske i policije. Njihovi zapovjednici i voditelji imaju prenesene ovlasti za hitno djelovanje/odlučivanje po dojavu o novom požaru. To u praksi znači da se po uočavanju ili dojavu o požaru skraćuje vrijeme intervencije, npr. upućivanja kanadera na požarište, jer ga može uputiti vojni zapovjednik u Divuljama, koji je tamo zajedno s vatrogasnim zapovjednikom, a ne mora, kao ranije, tražiti odobrenje od Zagreba i čekati administrativne odluke. Također, važno je istaknuti da smo, zahvaljujući izvršnoj suradnji između tijela iz sustava domovinske sigurnosti i boljoj koordinaciji aktivnosti opremanja i uspostave novih sposobnosti, temeljem sporazuma Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva obrane nabavili besposadni zrakoplovni sustav za potrebe sustava domovinske sigurnosti, koji je značajna nova sposobnost koja se koristi u protupožarnoj sezoni.

■ Predstojeća konferencija Ministarstva obrane RH i Jutarnjeg lista o domovinskoj sigurnosti i upravljanju u krizama okupit će brojne stručnjake iz sigurnosne sfere. Premda se o sustavu domovinske sigurnosti često govori, građani uglavnom vide tek pojedine elemente kada se pojave u medijima i teško im je pratiti cjelinu. Možete li pojasniti kako cjelokupni sustav domovinske sigurnosti zapravo djeluje?

Izrazito mi je drago što se prvi put u Hrvatskoj organizira konferencija posvećena domovinskoj sigurnosti, gdje ćemo imati prilike čuti mišljenja eksperta u tom području i vjerujem kako će ovakva platforma postati praksa i ubuduće. Što se tiče sustava domovinske sigurnosti u Hrvatskoj, on je uspostavljen Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti, koji definira i svrhu uspostave

sustava i ciljeve koji se trebaju ostvariti razvitkom toga sustava, a to dakako podrazumijeva i djelovanje sustava. U izradi zakona pošlo se od odrednica Strategije nacionalne sigurnosti, koja ukazuje na promijenjenu paradigmu prijetnji i izazova i s njima povezanih sigurnosnih rizika, ali i na promijenjenu paradigmu sigurnosti kao procesa. U taj proces, koji podrazumijeva kontinuirano djelovanje na smanjenju svih sigurnosnih rizika od važnosti za nacionalnu sigurnost, moraju biti uključena sva tijela države i društva koja raspoložu relevantnim sposobnostima kojima mogu smanjiti neki sigurnosni rizik. Republika Hrvatska raspoložuje brojnim tijelima na različitim razinama države i društva, u privatnom i javnom sektoru, a zadaća sustava je da omogući da se njihovi resursi i sposobnosti koriste na optimalan način, da međusobno budu komplementarni, da se usklađeno i primjereno te proporcionalno sigurnosnim rizicima razvijaju. Najveću odgovornost u vezi s tim ima Koordinacija za sustav domovinske sigurnosti, koja kao međuresorno tijelo na strateškoj razini ima zadaću sve to uskladivati i usmjeravati razvitak sustava. Građani vide one elemente sustava čije je djelovanje povezano sa smanjivanjem rizika od aktualnih, lako prepoznatljivih prijetnji, kao što su požari otvorenog prostora, poplave, smanjenje posljedica od vremenskih nepogoda ili sprečavanje ilegalnih prelazaka granice. I dobro je da ih što manje vide i da ne vide djelovanje drugih elemenata sustava koji također skrbe za smanjenje raznoraznih sigurnosnih rizika.

“Cilj studija domovinske sigurnosti je stvoriti pretpostavke za proaktivni pristup sigurnosti, učinkovitiji rad i daljnji razvoj sustava domovinske sigurnosti

■ Kakav je hrvatski model sustava domovinske sigurnosti u usporedbi s drugim državama? Po čemu smo jedinstveni?

Svaka država gradi svoj model domovinske sigurnosti sukladno svojoj tradiciji, potrebama, resursima, vrstama rizika, operativnim sposobnostima i drugim nacionalnim uvjetima. Tako smo i mi, kada smo odlučili graditi sustav domovinske sigurnosti, pošli od toga da ćemo graditi svoj jedinstveni sustav sukladno našim potrebama. Ono po čemu je Hrvatska jedinstvena jesu dragocjena iskustva iz Domovinskog rata koja su izravno implementirana u stvaranje sveobuhvatnog sustava domovinske sigurnosti koji uključuje sve naše civilne, vojne, diplomatske, gospodarske, političke i druge potencijale. Jedinstveni smo i po tomu što u nekim područjima imamo golemo iskustvo i odlične, izuzetno sposobne operativne snage poput vatrogasstva, Hrvatske gorske službe spašavanja, Hrvatske vojske, policije, i drugih. A kad već spominjem operativne snage sustava jedinstveni smo i po tomu što je Hrvatska vojska, puno više nego u velikom broju država, izravno uključena u pružanje pomoći stanovništvu. I na kraju, mislim da smo jedinstveni i po tomu što aktivno promičemo Partnerstvo za sigurnost koje se ogleda kroz združeno djelovanje i sinergiju svih sastavnica sustava, lokalne zajednice i građana. Dakle, hrvatski model sustava domovinske sigurnosti možemo okarakterizirati kao jedinstven spoj iskustva iz Domovinskog rata i zajedničkog rada operativnih snaga na terenu.

■ Kako ste zadovoljni s radom sustava i suradnjom sastavnica?

Ako se okrenemo dvije godine unazad i vidimo gdje smo sada, može se reći da smo ostvarili odlične rezultate, a to potvrđuje i činjenica da uspješno rješavamo sigurnosne probleme u nadležnosti sustava domovinske sigurnosti. Zato kao predsjednik Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti izražavam svoje zadovoljstvo dosad ostvarenim. Na primjerima borbe s poplavama i snježnim padalinama 2018. godine, kao i s požarima u protekle dvije godine vidljivo je da je uspostavljeni sustav domovinske sigurnosti omogućio optimalno i poboljšano djelovanje potrebnih državnih institucija i lokalne uprave u odnosu na ranije razdoblje. Sustav bolje funkcionira, planiranje je učinkovitije, preventiva je bolja, reakcija je brža, što je rezultat odlične suradnje svih sastavnica sustava.

■ Što bismo trebali poboljšati u odnosu na postojeće stanje?

Sustav je potrebno kontinuirano razvijati, a važan korak u tome je izrada Priručnika za upravljanje izvanrednim i kriznim stanjima, koja je u tijeku, a na tome marljivo radi radna skupina koja je osnovana.

Značajna novost je i osnivanje Studija domovinske sigurnosti, čiji je cilj stvoriti pretpostavke za proaktivni pristup sigurnosti, učinkovitiji rad i daljnji razvoj sustava domovinske sigurnosti. Ovaj studij osigurati će interdisciplinarni model obrazovanja i istraživanja te pružiti stjecanje novih nedostajućih kompetencija u sustavu domovinske sigurnosti. Također, predmetni studij bit će temelj za standardizaciju procesa u sustavu i nadogradnju stečenih kompetencija kroz vježbe i praksu. Naša želja je sinergijski iskoristiti sve postojeće obrazovne i istraživačke kapacitete svih institucija sustava domovinske sigurnosti i sveučilišne zajednice, a u smjeru razvoja strateškog partnerstva za sigurnost.

Pored toga, treba dalje izgrađivati normativno-pravni okvir za djelovanje sustava, stvarati nove organizacijske cjeline poput Nacionalnog operativnog središta, ulagati u opremanje i modernizaciju operativnih snaga, jačati obuku i vježbe. Poboljšanja su nam potrebna u nizu područja - u upravljanju, koordinaciji, organizaciji, razmjeni informacija, analitici, prikupljanju i primjeni naučenih lekcija, kriznom komuniciranju. Predstoji nam puno novih izazova i moramo jačati sinergiju sustava, još se više moramo povezivati, potrebno je uključiti još veći broj sudionika sustava te raditi na planiranju i prevenciji. Pred nama je još dug put, ali smo uvjereni da polako i sigurno idemo u pravom smjeru.

■ Protupožarna sezona je na izmaku, kako ocjenjujete dosadašnji tijek sezone?

Ovim putem želim zahvaliti svim sastavnicama sustava, posebno vatrogascima i našim zračnim protupožarnim snagama na svemu što čine za sigurnost naših građana i turista. Iako je ove sezone povećan broj požara i opožarenih površina u odnosu na 2018. godinu, možemo biti jako zadovoljni jer nije bilo ljudskih žrtava niti su bili ugroženi stambeni objekti i važna infrastruktura. To je zasigurno rezultat unapređenja sustava koji je počeo 2017. godine ustrojavanjem Operativnoga vatrogasnog zapovjedništva i Situacijskog vatrogasnog središta u Divuljama, poboljšanjem izviđanja i praćenja požarišta uporabom senzora te prijenosom ovlasti za uporabu protupožarnih zrakoplova iz Zagreba u Divulje. Ove je godine sustav dodatno dograđen uporabom bespilotnih letjelica Orbiter 3 za preventivno otkrivanje požara i praćenje stanja na požarištu. Uz skraćeni proces donošenja odluka i bolje krizno komuniciranje možemo reći da bi to mogao postati role model kako bi se sustav trebao razvijati i u drugim područjima mogućih kriza. Koordinacija za sustav domovinske sigurnosti na svojoj će sjednici krajem rujna analizirati ovogodišnju protupožarnu sezonu, a konačnu ocjenu dat ćemo nakon detaljne analize realizacije Programa aktivnosti Vlade RH u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2019. godini. ✓